

50 Jaar verenigingsgeschiedenis in vogelvlucht

DOOR PETER MENS EN AAD VAN DER HOUT

1. Het begin

In september 1959 kwam een groep van postzegelverzamelende schooljeugd bijeen in de Groen van Prinstererschool te Katwijk. Na een inloopavond voor de ouders van deze jeugdige verzamelaars werden ook ruildagen georganiseerd. In 'Zaal Haasnoot' aan de Voorstraat werd op 10 oktober 1960 een bestuur gevormd met o.a. J.L. van Kempen (voorzitter), M. Nieuwenhuize (secretaris), dhr. Posthumus (penningmeester), A. Noort en mevr. C. Haasnoot. In het maandblad Philatelie van december 1960 werd de aanmelding van de afdeling Katwijk bij de Internationale Vereniging (IV) Philatelica vermeld; inclusief 23 leden. Inmiddels werden bijeenkomsten gehouden in het Jeugdhuis in de Voorstraat. De verslagen van de vergaderingen werden door mevrouw Coby Haasnoot (van de sigarenwinkel in de Voorstraat) genotuleerd in een schrift dat helaas niet (meer) in het bezit is van de vereniging.

In die periode kwamen ook regelmatig postzegelverzamelende marinemensen bijeen in de opkamer van De Roskam (het vliegveld telde toen ca. 2000 manschappen). Uiteraard bezochten deze mensen ook de ruildagen van de IV Philatelica afdeling Katwijk. Mede omdat de marinemensen geregeld werden overgeplaatst, wisselde de samenstelling alsook de grootte van deze groep vaak. Medio 1962 vonden beide groepen elkaar en er werd een nieuw bestuur gevormd met de heren Van Kempen (voorzitter), Agema (secretaris), Hofstra, Sloos, Heyliggers en Bos. Dhr. Langeweg werd penningmeester en nam de kas over met f 50,-. De contributie bedroeg toen f 10,-.

2. De jaren zestig

In 1965 werd het 5-jarig bestaan van de IV-afdeling Katwijk opgeluisterd met een tentoonstelling door eigen leden in de Oranjezaal van het Jeugdhuis aan de Voorstraat.

De 25 inzendingen gaven een aardig beeld van wat er in die tijd binnen de vereniging werd verzameld. In die tijd, we schrijven 1967, kwam in Rijnsburg een groepje enthousiaste postzegelverzamelaars bijeen en richtte daar een vereniging op. Of beter gezegd een afdeling want ook zij sloten zich aan bij de IV Philatelica. De heren Molenaar en Beukers uit Noordwijk traden daarbij op als adviseurs. Op de kennismakingsavond in Hotel De Monyé was ook de heer Hedeman, voorzitter van het hoofdbestuur van Philatelica, aanwezig. Het eerste bestuur werd gevormd door o.a. de heren P. van Egmond (voorzitter), Jac. Noort (secretaris) en G. van Egmond (penningmeester).

De uitnodiging voor de Katwijkse bijeenkomst van 14 januari 1960 is met een

Jeugdhuis aan de Voorstraat

sjabloon getekend en met een lichtdrukmachine vermenigvuldigd. Het eerste convocaat, dat meer bevatte dan alleen de uitnodiging, dateert (voor zover bekend) van september 1975.

De Rijnsburgse secretaris gebruikte in de beginjaren voor de convocatie een schrijfmachine en carbonpapier, heel veel carbonpapier! In vier- of vijfvoud uittypen en dat een keer of drie. Jazeker, in die periode waren er zo weinig leden of belangstellenden dat de bijeenkomst uit kostenbesparing gehouden werd in de garderobe van Vliethof. Op sterven na dood Totdat een benzinemaatschappij, Esso, een verkoopstunt bedacht. Elke klant die kwam tanken, kreeg een zakje met vijf of zes postzegels en dat bracht weer leven in de brouwerij van de vereniging.

3. De 'top'jaren

In 1974 had de IV Philatelica afdeling Katwijk ca. 130 leden. In dat jaar werd ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van de afdeling een driedaagse tentoonstelling categorie 3 (met landelijke deelname) georganiseerd in sporthal Cleijn Duijn onder auspiciën van het Rayon Zuid-Holland-Noord van de IV Philatelica.

De begroting bedroeg circa f 4200,-, het kadergeld f 2,50 en omvatte niet minder dan 465 kaders. Uiteraard waren er subsidies van de IV en de Nederlandse Bond

van Filatelistische Verenigingen. De gemeente Katwijk heeft na afloop van het evenement het tekort van circa f 800,- aangevuld.

In die periode hadden de druk bezochte en gezellige ruilbeurzen van Katwijk landelijke bekendheid. Ze werden gehouden in de kleine zaal van Cleijn Duijn. Er kwamen zelfs bezoekers uit België en Duitsland naar toe.

Dat de Katwijkse vereniging in die periode er alles aan deed om de filatelie te promoten, wordt onderstreept doordat in 1979 opnieuw een tentoonstelling werd georganiseerd. Dit keer ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan, vandaar de tentoonstellingsnaam KW 79/20. Opnieuw een rang-3 tentoonstelling, waarvoor het organisatiecomité 500 kaders beschikbaar stelde.

Eind 70-er jaren was een toptijd en telde de Katwijkse afdeling bijna 200 en de Rijnsburgse afdeling ongeveer 140 leden. Naderhand bleken dat geen 'echte' verzamelaars en zeker geen filatelisten. Geldbelegging was toen voor velen de drijfveer om postzegels te kopen. In Rijnsburg leverden de jaarlijkse grote veilingen meer dan een spektakel op wanneer de prijzen werden opgedreven tot wel 140% van de catalogusprijs. Dat waren nog eens tijden voor de veilingmeester!

De club is vanuit de jeugd ontstaan en dat hield het bestuur (bijna altijd) voor ogen. Want hoewel de jeugd ook in die periode niet altijd in grote aantallen opkwam, heeft de afdeling tot in de 80-er jaren altijd een commissaris jeugd gehad. Zonder de anderen tekort te doen kan worden gesteld dat mevrouw De Graaf bij de jeugd een begrip was. Na die tijd is dit predikaat jeugdcommissaris in de vergetelheid geraakt, maar dat geldt niet voor het begrip jeugdleider. En terecht, want het gezegde 'wie de jeugd heeft, heeft de toekomst' is niet uit de lucht gegrepen. Ook de Rijnsburgse afdeling ging meer aandacht aan de jeugd besteden. Nadat in 1984 de jeugdclub Philatelica Junior was ingesteld, werd ook deze bij de Stichting Jeugdfilatelic Nederland JFN aangemeld.

Het viel de beide afdelingen niet altijd mee om te voorzien in voldoende bestuursleden en deze ook te houden. Met aantallen die varieerden van vier tot negen bestuursleden, mag het duidelijk zijn dat er regelmatig vacatures bestonden.

4. Hoogte- maar ook dieptepunten

In 1985 werd in de Rijnsburgse Voorhof de tentoonstelling Florex gehouden, een categorie 3 tentoonstelling met 180 kaders. Ook dit was een voorronde op verzoek van IV Philatelica in de aanloop voor de jubileumtentoonstelling Philatelica 75 jaar in Den Haag. Saillant detail was de toekenning van de publieksprijs aan een inzending die op geheel eigen wijze was opgezet, wars van alle jury- of tentoonstellingsnormen.

In oktober en november 1986 organiseerden leden van de Rijnsburgse afdeling bijeenkomsten in Voorhout om daar de filatelie te promoten. Het leverde onvoldoende animo op om door te gaan. Uiteraard kwamen de belangstellende Voorhouders wel naar de Rijnsburgse bijeenkomsten.

Rond 1989 kwam de afdeling bestuurlijk en financieel in een diep dal terecht. Zo werd onder meer de toegang tot Cleijn Duin wegens huurachterstand geweigerd. Daarop werd een commissie van goede diensten ingesteld. De heren J. v.d. Plas, J. Buikhuizen en Van Wijnen deden onderzoek naar de gang van zaken en moesten

de lopende zaken oppakken. Uiteindelijk werd in april 1990 een nieuw bestuur gevormd. Sinds medio 1991 worden de Katwijkse bijeenkomsten gehouden in wijkgebouw De Wiek. De Rijnsburgse afdeling vergadert dan nog in de Voorhof aan de Vliet NZ.

Een financieel dieptepunt in de geschiedenis van de Rijnsburgse afdeling ontstond in 1992, toen bleek dat een rondzending met 20 boekjes was zoekgeraakt. Bij de politie werd aangifte van vermissing gedaan. De schadepost was ruim f 2000,- en werd niet door de verzekering gedekt, omdat geen ontvangstbewijzen door de leden werden gebruikt. Met de IV Philatelica werd een betalingsregeling getroffen. Overigens zijn de rondzendboekjes nooit meer boven water gekomen.

In 1991 kondigde het hoofdbestuur van de IV Philatelica een herstructurering aan. Vanaf dat moment is de voorbereiding voor verzelfstandiging van de afdelingen Katwijk en Rijnsburg begonnen. Na een uitgebreide ledenraadpleging werd tijdens de jaarvergadering op 8 maart 1994 door de Katwijkse afdeling besloten om zelfstandig verder te gaan. Direct na die besluitvorming werd begonnen met een eigen rondzendverkeer, naast dat van de IV Philatelica.

De afdeling Rijnsburg vierde in 1992 haar 25-jarig bestaan. Op bescheiden wijze wel te verstaan, want veel was er niet te makken. Aan de leden werd een katoenen draagtas uitgereikt waarop het logo en de naam van de afdeling was gedrukt. Zo kon eenieder de filatelie promoten.

5. Fusie Katwijk en Rijnsburg

Op 1 januari 1995 maakte de club onder de naam 'Postzegelvereniging Katwijk' met 117 leden een doorstart. Dan is het Katwijkse bestuur nog niet van de regelzorgen af, want de Rijnsburgse afdeling oriënteert zich op samenwerking. In oktober van dat jaar spreken de leden van de Katwijkse vereniging en de Rijnsburgse afdeling zich uit vóór een samenvoeging. Hetgeen geschiedde, wat per 1 januari 1996 leidde tot een vereniging met 192 leden en een bestuur ad-interim van maar liefst dertien leden. De jaarvergadering van 1996 kreeg een wel heel bijzonder karakter, toen voorzitter Langeweg de voorzittershamer doorgaf en vervolgens werd benoemd tot (het eerste) erelid van de vereniging en, als klap op de vuurpijl, ook nog eens werd geridderd!

Om de filatelie uit te bouwen werden door twee bestuursleden annex bondsdocenten in 1990 en 1995 cursussen Begeleiding bij filatelie (BBF) gegeven. Leden konden zo hun kennis vergroten en een eerste stap maken over de tentoonstellingsdrempel.

In deze levensloop van de vereniging komt de jeugd als een rode draad steeds terug. Er zijn jaren geweest dat de jeugdclub in Katwijk wel 55 kinderen telde. In Rijnsburg was een aantal van 35 gewoon. Later waren de groepen kleiner, maar was het kennisniveau hoger. Jaarlijks namen meerdere kinderen (jongeren) zelfs deel aan tentoonstellingen, nationaal en internationaal! Die actieve houding leidde ertoe dat op 22 en 23 maart 1996 in de Katwijkse sporthal Cleijn Duin de Dag van de Jeugdfilatelie '96 werd georganiseerd door de gelijknamige stichting. Stuwende krachten daarin waren de leden van de Katwijkse en Rijnsburgse afdelingen. Een intensieve voorbereiding van bijna twee jaar ging daaraan vooraf en het resultaat mocht er dan ook zijn. Zo'n 2500 personen hebben het evenement bezocht.

In oktober 1999 werd stil gestaan bij het 40-jarig bestaan van de georganiseerde filatelie in Katwijk, Rijnsburg en omgeving. Hoewel de traditie er bijna toe verplichtte, werd dit feest niet opgeluisterd met een tentoonstelling. De organisatie van de Dag van de Jeugdfilatelie leerde wat er aan financiën en inspanningen nodig zijn voor een evenement van enige omvang. Op 25 april 2000 werd een excursie gemaakt naar het postsorteercentrum en expeditieknooppunt van TNT Post in Leidschendam. De bestuursvergaderingen werden in die tijd soms gehouden in de bestuurskamer van de voetbalvereniging MVKV. In de daaropvolgende jaren kwam de jeugdafdeling geregeld ter sprake op de jaarvergaderingen. In 2001 werd gemeld dat de beide afdelingen, zowel die van Katwijk als Rijnsburg, klein zijn, maar de leiders bleven enthousiast.

En het verminderde bezoek bleef niet beperkt tot de jeugd, ook de 'gewone' leden lieten langzaam verstek gaan. Het bestuur deed dan ook het voorstel om de aparte bijeenkomsten in Rijnsburg en Katwijk in het vervolg te gaan combineren in wijkgebouw De Wiek. En dat voorstel vond instemming. Al meerdere jaren werd in die tijd in de maand december de jeugd 'doedagen' georganiseerd. Voor hun vele activiteiten voor de jeugd ontvangen Peter Mens en Zegert van Duijn in 2001 van de voorzitter van Jeugdfilatelie Nederland de bronzen draagspeld voor hun grote verdiensten voor het filatelistisch jeugdwerk.

6. De afgelopen jaren

De beursdagen werden al meerdere jaren in gebouw 'De Zwanenburg' in Katwijk georganiseerd. In 2003 kreeg de vereniging te maken met een rookverbod en ook met betaald parkeren in het centrum van Katwijk. En was met het eerste nog te leven, het parkeerverbod bracht het bezoekersaantal danig omlaag. Vandaar dat de beursdagen gingen verhuizen naar De Wiek, waar het nog steeds gratis parkeren is. En dat rookverbod kwam er vervolgens ook op de maandelijkse verenigingsavonden. De lucht klaarde danig op! In 2004 vertrok een grote animator en drijvende kracht van de vereniging uit het bestuur. Peter Mens trad af als voorzitter, als blijk van dank werd hij tot 'Lid van Verdienste' van de vereniging benoemd.

De belangstelling voor de jeugdafdeling bleef gestadig afnemen. En alhoewel deze al vanaf het begin van de vereniging heeft bestaan, valt in 2006, na een allerlaatste poging kinderen te trekken, definitief het doek. Niet alleen verdween er iets, er kwam ook iets nieuws. De verenging trad het digitale tijdperk in. De website ging

Logo dag van de Jeugdfilatelie

het world wide web op en wordt maandelijks van verenigingsnieuws voorzien. In 2008 en 2009 bleef de belangstelling voor de maandelijkse verenigingsavond goed. Het bezoekers aantal nam zelfs weer wat toe, mede door pogingen de postzegels een meer centrale rol te laten spelen dan het gezelligheidsaspect. De vereniging kent momenteel verzamelaars van allerlei pluimage. Van 'beginner' tot aan filatelisten die met hun specialistische verzameling tot de 'top' behoren. In 2004 haalde ons lid Zegert van Duijn de fel begeerde gouden bekroning in de categorie I Nationaal voor zijn verzameling over 'Europa in wording'.

7. Stuwende krachten in de vereniging

Tijdens een jubileum mag niet worden vergeten dat een aantal mensen een meer dan gemiddelde bijdrage heeft geleverd aan de opbouw en het voortbestaan van de vereniging. Om die redenen werden de heren H.J. Langeweg, Jac.P. Noort, J. Plug en A. Vermeer in de afgelopen jaren benoemd tot ereleden van de vereniging! Ook ontvingen twee leden het predikaat 'lid van verdienste' en wel P. Mens en J.F. de Gier. Daarnaast hebben vele leden in het bestaan van de vereniging bestuursfuncties vervuld, zij allen hebben bijgedragen om deze vijftig jaar te halen.

8. Anno 2009

Bij het begin van dit jubileumjaar heeft de vereniging 116 leden. Kernactiviteiten van de vereniging zijn de maandelijkse bijeenkomsten, het rondzendverkeer en drie maal per jaar wordt een postzegelbeurs georganiseerd. Alle leden ontvangen het maandblad Filatelie waarin de medelingen van de Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelistenverenigingen zijn opgenomen. Ook wordt in de maand februari de jaarlijkse grote veiling gehouden, waarin rond de 900 kavels de hamer van de veilingmeester passeren.

Het bestuur bestaat uit zeven leden: secretaris is Giel te Nijenhuis, penningmeester Jan den Hollander, het rondzendverkeer en de samenstelling van de grote en maandelijkse veilingen is in handen van Aad Heerings, de redactie van het clubblad berust bij Henk Vink, de organisatie van beurzen en andere zaken rondom de maandelijkse bijeenkomsten is in prima handen bij Leo de Jong en Leo de Groot. En tot slot zit ondergetekende het bestuur voor. En alhoewel geen bestuurslid, mag de naam van de heer Brink niet ontbreken, die al jaren de administratie van het rondzendverkeer verzorgt. De meest recente informatie over de vereniging is te vinden op de website: <http://www.postzegelverenigingkatwijkrijnsburg.nl/>

9. Toekomst

De filatelie zit landelijk in zwaar weer, ledenaantallen van verenigingen nemen af en onder de jeugd is de hobby niet populair. Ook verdringt e-mail deels de rol van het briefverkeer. En in Katwijk en Rijnsburg? De jeugdafdeling is weliswaar enkele jaren geleden gestopt, maar de senioren doen het nog goed. Het ledenaantal is redelijk stabiel, maar vergrijsst wel. Kortom wel wolken aan de horizon, maar nog geen zwaar weer. En zolang er postzegels worden uitgegeven, zullen er verzamelaars blijven!